

Villemoes: Den højtærede Handelsminister sluttede sin Tale med at paapege, at det vilde være ønskeligt, at dette Lovforslag blev færdigt fra Rigsdagen inden den 15. Februar, det vil sige inden i Morgen otte Dage. Jeg kan ikke i dette Øjeblik udtale mig om, hvorvidt det vil lykkes eller ej, jeg kan kun sige, at jeg og mit Parti ingen Ønsker har om at trække Sagen i Langdrag, men vil medvirke til, at Lovgivningen paa dette Omraade fortsættes; men derfra og til at vide, at det foreliggende Lovforslag kan blive til Lov, eventuelt med Ændringer, inden den 15. ds., er der dog alligevel et Spring. I Løbet af de nærmeste Dage faar vi nu at se, hvordan det udvikler sig.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa den historiske Udvikling af Sagen, som den højtærede Handelsminister har omtalt. Der var en Tid, i hvilken adskillige var saa optimistisk indstillede, at Spiritusordningen regnedes for en af de sidste Rester af Krigstidens Restriktionslovgivning. Desværre er Udviklingen ikke gaaet i Retning af færre Indgreb, tværtimod, og der kan i hvert Fald ikke være Tvivl om, at Lovgivningen om Spiritusfabrikationen maa fortsættes, efter at den Overenskomst mellem Staten og De danske Spritfabrikker, der blev truffet for ca. 10 Aar siden paa Grundlag af Loven af 31. Oktober 1921 — en Overenskomst, der for øvrigt var en Fornyelse af en tidligere Overenskomst —, paa adskillige Punkter maa siges at være blevet forældet. Da endvidere den Eneret til Gær fremstilling, der i Fjor blev givet De danske Spritfabrikker til Udgangen af 1933, og som senere er forlænget for 6 Uger, vil bortfalde 15. Februar, er det klart, at Lovgivningsmagten maa tage Standpunkt til en Nyordning. Det, der foreligger for det høje Lands-ting at tage Stilling til, er det fra det andet høje Ting oversendte Forslag til Lov om Spiritus og Gær.

Det har altid været mit og mit Partis Syn, at offentlige Indgreb kun bør foretages, naar virkelige alvorlig Begrundelse derfor foreligger, og at det er saare vigtigt, at Erhvervslivet bliver udsat for de færrest mulige regulerende og generende Foranstaltninger. Det er derfor i og for sig en ret alvorlig Sag at bortgive tidligere frie Virksomhedsomraader til enkelte Monopolselskaber. Vi har nu haft Spritordningen her i Danmark i over 15 Aar, ja, Begyndelsen dertil gaar vel saa langt tilbage som til Loven af 14. August 1914 eller i hvert Fald, som den højtærede Handelsminister sagde for lidt siden, til 1917, da den uindskrænkede Undervands-

krig begyndte, og det drejer sig nu om en Fornyelse og Ændring af den hidtil bestaaende Ordning. Jeg er af den Opfattelse, at Ordningen i hvert Fald paa eet Omraade har været absolut god, nemlig ædruelighedsmæssigt set; altsaa paa det sociale Omraade af Sagen mener jeg ligesom den højtærede Handelsminister, at dansk Lovgivning virkelig har haft en heldig Haand. Hvad angaar den anden Side af Sagen, den fiskale, kan det vel i hvert Fald siges, at Staten har haft en god kontant aarlig Indtægt — om den ikke kunde blive lige saa god i Tilfælde af, at man undlod at koncessionere Produktionen, er dog ikke dermed afgjort. At Aktieselskabet De danske Spritfabrikker indtager en høj teknisk Standard, betvivles vist ikke, men det er dog en gammel Kendsgerning, at Initiativ, Virkelyst, Kappedrid o. s. v. fremmes, naar der er Konkurrence, og i den Retning har der ikke været meget i de senere Aar, thi Konkurrencen paa den lille Ø oppe i det nordlige Kattegat betyder næppe stort i denne Forbindelse.

Jeg ved vel, at Lovforslaget ikke indeholder noget om Enerekoncession, men dette er i hvert Fald hidtil praktiseret, og det er jo Meningen ogsaa i Fremtiden at give Aktieselskabet De danske Spritfabrikker Eneret til Fremstillingen, altsaa en Beskyttelse fra Statens Side, som andre Erhverv ikke har. Det er klart, at naar en saadan Eneret gives, maa der trækkes Linier op for den Kontrol, hvorunder Produktionen skal foregaa, og derfor maa der paa samme Maade oprettes en Overenskomst mellem Staten og Aktieselskabet De danske Spritfabrikker, som det ogsaa tidligere er sket.

Lovforlagets § 2 præciserer de Vilkaar, der skal opfyldes, for at Selskabet kan opnaa denne Tilladelse til Fremstilling af Gær og Spiritus. Jeg maa maaske her i en lille Parentes bemærke, at de to Ord „Gær og Spiritus“ i Lovforslagets Tekst staar opført i den nævnte Rækkefølge, idet der dér først staar Ordet „Gær“ og derefter Ordet „Spiritus“, men i Titelen til Lovforslaget staar disse to Ord i omvendt Rækkefølge. Jeg kender ikke Grunden dertil, men selv om dette kan siges at være ret ligegyldigt, saa synes jeg dog, at Rækkefølgen af Ordene skulde være ens i Titel og i Tekst. Jeg ved for øvrigt ikke, om det kan tages som et lille Fingerpeg om, at Handelsministeren ikke er ganske uvillig til at fratagde Ønsket om Statskoncession paa Fremstilling af Gær. Jeg har ikke paa Grundlag af de Udtalelser, som den højtærede Handelsminister nu lige har fremført